

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

La șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foaie bisericească - Apare în fiecare Sâmbătă

† Iosif Hossu
1850-1939.

(+). Așezămintele bisericești-scolare ale Blajului sunt în doliu. Și vestea morții celui care a fost Iosif cândva Hossu va trezi sinceră jale în toate colțurile pământului românesc. Asta din motivul ușor de înțeles că elevi de-ai cetății școlilor dela îmbinarea Târnavelor se află pe întreg întinsul Țării, iar cel trecut Miercuria aceasta la cele veșnice a fost un luminar și o mândrie a acestor școli, vreme de mai multe decenii, învățând cu vorba și cu pilda ce-i aceea: conștiințiozitate la muncă și demnitate antică.

Odrasla de familie preoțească din Mîlaș, adormitul în Domnul a intrat și el în slujba altarului. Câteva timp a fost păstorul sufletesc al Turdei Vechi. A fost chemat însă nu peste mult la liceul blăjean, unde și va cheltui cea mai mare parte a vieții ca profesor de matematici, ca director și apoi în calitate de canonic mitropolitan. Hirotonit în 1873, se impune atât de mult că, în 1888, capitulul își ține de mândrie să-l poată avea între membrii săi. Pentru aceea însă noul capitulat a rămas și pe mai departe la catedră și în fruntea liceului mai bine de două decenii. De sine înțeles că îndeplinind totodată și agenda administrativă împreună cu slujba de canonic.

Bărbat exceptional în atâtea privințe, cei 66 ani de pașopie și 51 de canonicie îl prezintă, în temei de fapte, ca pe unul dintre cei mai valoroși dascăli-educatori ce a avut biserica noastră în ultima jumătate de veac și generațiile ce au ieșit de sub mână lui îi vor păstra totdeauna pomenirea cu sfîntenie. Notele lui caracteristice: conștiințiozitatea fără pereche întru împlinirea datorinței și calmul cel mai desăvârșit între orice împrejurări. Se pomeneste și astăzi ca ceva ce a nevoie se va mai putea arăta în istoria vreunei vieți: se deslipește de lângă catafalcul soției și se duce să-și țină orile la liceu, cu după aceea să vadă de ale îngropării celei ce, după Dumnezeu, i-a fost cea mai dragă ființă pe lume. Dar pentru el datorința era datorință și primă față de orice preocupare particulară. De o exactitate de canonic la cancelarie, la catedră, la biserică, vara-iarna, până când trupul istovit n'a mai fost în stare să asculte poruncile unei voinți de fier, în veci regretatul defunct era și un profesor stăpân pe materie și de o limpezime în predare cum abia de se mai găsește. Neplăcute, cum sunt ele matematicile, pentru cei mai mulți elevi, cei ce aveau norocul să l aibă pe dânsul de maestru, le înțelegeau cu ușurință și se aflau acasă în lumen citrelor. Cumpănit la vorbă și calm, păstrând mereu aceeași seninătate ce nu se lasă tulburată de nimic, adormitul în Domnul știa stăpâni și colțuși ca nime altul conștiințele tinerelor plăstare ce făceau, sub îngrijirea lui, ucenicia sloveii.

Și au fost mulți aceștia dealungul multilor ani cât a fost dânsul dascăl și cărmăuitor al liceului de băieți din ctitoria lui Ino-hentie Micu. Toți l-au pomenit și-l vor pomeni cu venerație până la capătul zilelor lor. Și cu ei împreună toți aceia cari înțeleg să-și aducă omagiile lor unei personalități de valoare a celui ce a părăsit lumea săptămâna aceasta. — Facă-i Domnul parte cu aleșii săi!

Tărie creștină

(-). Fierbe cumplit acest cazan al Satanei, care se chiamă Europa. Clocotește în el lava mării și a morții. — Se va potoli oare? Prin ce miracol? Ori, poate, va exploda și se va revărsa groaznică pustuire peste tot ceace se chiamă viață, bucurie, civilizație? Când?

Azi e pace încă. N'avem motive să ne alarmăm. Totuși întrebarea se infige, ca o săsăgeată a morții, și în sufletele cele mai tari. Nesiguranța ucide nervii și face să se strângă de durere inimile.

Cu adevărat zile de întunecare și de încruntare. Să nu uităm însă că ele sunt totodată și zile mari. Barometru a tăriei de suflet individual și colectiv. Măsurătoare a adâncimii credinței. Examen pentru vestitorii evangheliei creștine. Ei, mai ales, au acuma prilej să vadă în adâncimi de suflete; să cunoască ogorul ce li-s'a încredințat spre lucrare. În același timp însă și să-și arate destoinicia, punând în valoare imensele rezerve de speranțe, de mângâiere, de încredere, de senină împăcare și de eroism suprem pe care ni-le ține la îndemână vistieria credinței.

Trebuesc folosite bine aceste rare și extraordinare răscoliri de suflete. Cu pilda și cu vorba, preotul trebuie să fie făclie aprinsă în mijlocul satului; să lumineze și să încălzească, să samene credință și nădejde, pace și hotărîre nestăruțată. El trebuie să fie primul creștin, fiindcă e infinit mai mult: apostol al creștinismului; și mai mult: alter Christus! — Va trebui să privim deci totul în lumina lui Hristos, cu ochii credinței. Singura lumină adevărată; singurii ochi cari văd dincolo de pojihița înșelătoare a fenomenului efemer.

Iar această lumină ne spune să fim nu numai calmi în mijlocul agitației generale, ci senini. Plini de nesdruncinată nădejde.

Fiindcă lumea, cu valurile și furtunile ei toate, este în mâna lui Dumnezeu. „Mâni bune — cum zicea Pius XI — mâni de Părinte”. — Dumnezeu e cu noi, el le povățuește toate: de ce ne-am înfricoșa? Stă să se cufunde corabia isbită de valuri? Ajunge un cuvânt al lui Hristos și se va face liniște mare.

Și avem impresia — cine n'o are? — că acest cuvânt se va rostii în curând. Ni-se pare că vedem pe Mântuitorul sosind la noi peste învolburarea răutăților omenești. Lumea care erii-a răstignit și l-a înmormântat, astăzi desluzionată, istovită de harța răutății, caută cu înfrigurată nădejde spre crucea izbăvirii. Mai mult decât oricând, Biserica se dovedește cetate zidită pe stâncă nesurpată. Spre ea sunt ațintite privirile, spre ea se îndreaptă nădejdiile popoarelor. Moartea lui Pius XI și primirea făcută lui Pius XII sunt semne ale vremilor. Semne care nu înșală. În jurul lui Petru, care

este peatra credinței, se realizează imensa unire a tuturor sufletelor doritoare de adevărată pace, de pacea dreptății, a adevărului și a iubirii. Și sunt multe aceste suflete. Popoare nenumărate. Toate înțeleg acum că, peste bariere confesionale și politice, trebuie realizată această unire a tuturor celor buni în jurul lozincelor mântuitoare vestite cu nesdruncinată putere de Vicarul lui Hristos din Cetatea eternă.

Acesta este tăcuiul mării și spontanei îmbrățișeri a sufletului universal în jurul catedrei lui Petru. Lumea simte că de aici se vestește adevărul. Și lumea știe, în deosebire de scepticul Pilat, că „adevărul ne va mântui”. Acest spirit al adevărului s'a trezit în lume. El va realiza marea alianță a tuturor împotriva minciunii ajungă dogmă de stat, împotriva orgoliului agresiv al forței decretată izvor de drept. Se revoltă simțul dreptății când vede asasinat și călcat în picioare popoare pașnice, numai fiindcă sunt mai mici și fiindcă au avut încredere în făgăduințele solemne ale celui tare. Orice conștiință creștină, cinstită, respinge cu indignare trufia imperialistă a celor ce tind vizibil la dominarea lumii. În fața lumii întregi se luase doar angajamentul de a garanta frontierele unei țări pe nedrept mutilate; în fața lumii se făcuse legământ că marelui imperiu nu-i trebuie nici un singur om de altă rasă. În fața lumii s'a spus, că temelul dreptului e sângele, rasa. Iar astăzi, pentru a justifica o agresiune, se schimbă dintr'odată tot eșafodajul teoretic: d. Hitler face apel la dreptul istoric, iar unul din aghiotanții săi nu se sfiște să declare că drept și moral este tot ce servește Germaniei! — Conștiința lumii a fost adânc jignită. Ea se concentrează mai hotărît pentru apărarea adevărului, spre a asigura pacea dreptății. Nici o putere nu i va putea sta împotriva.

Loc de frunte în această tabără a dreptății avem noi, Românii. Noi vrem cu adevărat pacea cea dreaptă. Nu cerem dela nimeni nimic. Ceace avem, avem pe bună și sfântă dreptate. De aceea suntem siguri și suntem liniștiți. Nimeni nu va îndrăzni să ceară ceace este al nostru. Și dacă va îndrăzni, se va isbi de puterea noastră. Ea s'a oțelit în veacuri de lupte și răbdare. Acum este în plină strălucire. Ea va isbi fără cruțare pe oricine ar cuteza să încerce a ne jăful. În aceste clipe neamul românesc este un singur om, o singură voință, o singură hotărîre. O singură putere. Nebiruită, fiindcă e deplin conștiință. Și fiindcă știe precis, că adevărul, dreptatea e cu noi. De aceea: *cu noi este Dumnezeu!* — Cine va putea sta, dar împotriva noastră?

„Dorim o Biserică“. Trăim clipe istorice. Neamul românesc întreg este un singur gând și o singură vreare. Lăsând la o parte toate grijile și toate necazurile, sufletul românesc este concentrat în neînfrânta și netulburata hotărâre de a asigura pacea și mărirea României.

Cu sinceră părere de rău trebuie să însemnăm însă și acum o notă discordantă: Sibiul nici acum nu este de acord cu unanimitatea simțirii românești. Nici acum nu se știe smulge din micimea de suflet și de preocupări cari îl consumă. Când toată suflarea românească, contopită într-o singură voință, privește într-o singură direcție, „Telegraful Român“ nu are ceva mai bun de făcut decât să-și cânte înaintea vechile arii de dușmănie confesională, cari acuma sună mai fals decât oricând. Sub titlul din fruntea acestor rânduri el publică un articol lung, care de bunăseamă nu s'a strecurat din greșală în coloanele lui și nici nu a fost scris de vreunul din mărunții redacției. Poartă altă pecete. — Articolul, foarte înfocat în pene, are caracterul unui ultimatum adresat conducerii de stat, care trebuie să realizeze imediat unirea celor două biserici românești. Cum? Nu prin discuțiuni și bună învoială, cum propusese Păr. Stanca. Noi „cu Papa nu putem intra în legături“, zice „Telegraful“. Alta e calea propusă de Sibiu: Statul să constate că „neamul nostru e întreg ortodox“; iar cei cari totuși ar mai îndrăzni să spună contrarul și „să treneze după el, printr'o condamnată mascare de realitate, valuri mari de popor“, să fie dați în judecată și pedepsiți cu rigorile codului penal, ca niște înșelători. — Gata. Așa se va face, în doi timpi și trei mișcări, marea ispravă a unirii bisericilor românești.

Nimic nou în această rețetă. A cântat-o și a răscântat-o Sibiul pe toate glasurile. Nouă este însă pornirea de nestăpânită dușmănie care fierbe în toate rândurile și frazele articolului. Nouă este împrejurarea, că el se scrie curând după „frățeștile“ îmbrățișeri dela Alba-Iulia. Și deosebit de trist faptul, că această clocotitoare patimă nu s'a putut domoli nici acum, în aceste zile de mare încordare, când

toate inimile românești bat la fel și toate energiile sunt concentrate într'o singură mare vreare: viitorul României!

Articolul „Telegrafului“ este un document din cele mai urâte și mai umilitoare pentru neamul românesc. Chiar de aceea rezistăm și ispitei firești de a-l reproduce în întregime. E prea trist! — Dumnezeu să lerte pe frații din strana cealaltă!

Pius XII și România. La solemnitatea încoronării Sfântului Părinte a fost reprezentată, alături de alte 40 de țări, și România, printr'o delegație condusă de d. Petrescu-Comnen, ambasadorul nostru la Vatican. Această delegație a fost primită în audiență de către Sf. Părinte. După această memorabilă întvedere, d. Petrescu-Comnen a făcut ziarului „România“ declarațiuni importante, din care reținem ceece urmează:

„Am avut marea onoare de a fi primit azi dimineață la ora 12 împreună cu d. ministru Mocsoni și personalul ambasadei în audiență privată de către noul Suveran Pontif.

Prea Sfântul Părinte s'a exprimat în cuvinte deosebit de calde cu privire la M. S. R-gele Carol al II-lea și la poporul românesc. De altminteri, în cursul vieții mele am avut norocul să fiu coleg Sfântului Părinte când era nunțiu apostolic la Berlin. Mai târziu între anii 1930—1932, am întâlnit pe Sfântul Părinte la Roma în calitate de subsecretar de stat al Vaticanului, în vremea când eu reprezentam România ca ministru plenipotențiar. Astfel, astăzi sunt cu atât mai fericit cu cât reprezint pe Suveranul meu și poporul românesc pe lângă Sfântul Părinte, de care mă leagă atâtea amintiri și pentru care am o admirație și un respect deosebit.

Noul Papă e, într'adevăr, nu numai un om de înaltă cucernicie, dar posedă o inteligență și o cultură deosebită. Nu odată l-am auzit vorbind în discursuri de o înaltă concepțiune filosofică și literară în limbile latină, franceză, germană, engleză și italiană, într'o formă impecabilă, și aceasta fără a se servi

măcar de o notă scrisă. Acelaș lucru în limbile spaniolă și portugheză.

Alegerea noului Papă poate să fie socotită ca un act fără precedent, căci pentru prima dată în istoria papalității s'au întrunit într'un conclav toți cardinalii în viață din lumea întreagă. Alegerea s'a făcut într'o singură zi și după cum se afirmă, cu unanimitatea voturilor.

Alegerea Suveranului Pontif a fost primită pretutindeni cu satisfacțiune și toți acei cari îl cunosc sunt încredințați că biserică catolică are în fruntea ei un mare Papă“.

Pentru năpăstuiții Spaniei

Desrobirea Spaniei de sub jugul comunismului moscov este aproape terminată Spania glorioasă de altădată în fapte și amintiri mărețe reînviază.

Altarele și căminurile dărâmate, ruinele satelor și a orașelor fac însă să întârzie această reînviere glorioasă. De împiedecat însă nu vor împiedeca. Poporul spaniol precum nu cruțat sânge pentru atingerea idealului creștin și național, va ști să lupte singur pentru ridicarea altare și căminuri. Dar de ce să rămână singur? Pe șesurile și văgăunile munților din Spania oare nu s'a decis soarta civilizației creștine din Europa întreagă?... De ce să nu fim solidari cu Spania creștină? De ce să nu ajutăm noi țările catolice și creștine, când comunismul, francmasoneria și iudaismul s'au arătat atât de solidare în a distruge în Spania tot ce amintește caracterul creștin catolic al acestui brav popor.

Trei Cardinali ai Franței catolice: Verdier, Baudrillard și Gerlier s'au pus în fruntea mișcării de ajutorare a Spaniei catolice, istovite în lupta titanică în contra hoardelor comuniste din lumea întreagă.

Noi Românii încă nu trebuie să rămăneam afară din această mișcare creștinească... Ar fi de dorit să se facă colecte de bani și păneruri, lână... ca să ne arătăm solidaritatea noastră creștinească, ca pe vremea S. Pavel gestul acesta nobil să fie mulțumita noastră

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Jurisdicția Papii în Iliric

— Notițe istorice —

de Pr. Dr. Ioan Stanciu

Preotul Profesor Dr. Ioan Stancu-Neamtu, în „Legea noastră strămoșească“ (Sibiu 1938), la pag. 14, scrie: „Noi ortodocșii afirmăm că niciodată nu am fost sub jurisdicția Romei“, iar la pag. 39 îi dă înainte: „Noi susținem că mitropolitul din Tesalonic a fost independent“.

În contra acestei afirmări și susțineri, îndrăznește până la inconștiență, să cercetăm istoria.

Imperiul roman era împărțit în prefecturi, prefecturile în dieceze, diecezele în provincii. Prefectura Iliricului, populată de coloni romane și de aceea gravitând spre Roma, se ținea de patriarhul Romei, așa că arhiepiscopii din capitalele celor trei dieceze ale Iliricului (dieceza Iliricului cu capitala în Sirmiu, dieceza Daciei cu capitala în Sardica și dieceza Macedoniei de care ținea și Grecia cu capitala în Tesalonic) erau vicarii Papii. În 379 împăratul Grațian a cedat împăratului Valentinian III dieceza Daciei și dieceza Macedoniei, cari au format Iliricul răsăritean. Papa însă și-a menținut mai departe jurisdicția asupra acestor două dieceze, numind vicar papal în Iliricul

răsăritean pe arhiepiscopul de Tesalonic. Ne mărginim deci a dovedi dela această dată jurisdicția Papii în Iliric.

— În 380, Papa Damas, (366—384), în epistolele 8 și 9 către Ascholin, arhiepiscopul Tesalonicului, (380—383), îl constituie vicar papal în Iliric, depune pe Maxim Cincul, episcopul intrus al Constantinopolei și pe Ascholin îl sfătuiește ca în viitorul sinod din Constantinopol să aleagă urmaș demn de sf. Gregoriu Teologul.

— În 381, la conciliul din Constantinopol, Ascholin, arhiepiscop în Tesalonic, a semnat primul între episcopii occidentali.

— În 385, Papa Siriciu, (384—399), în epistola 9 către Antsiu, arhiepiscop în Tesalonic, (384—410), îl constituie vicar papal în Iliric.

— În 399, Papa Anastasiu, (399—401), în epistola către Antsiu, arhiepiscop în Tesalonic, (384—410), îl reamintește cum predecesorii săi: Damas, Siriciu și Anastasiu au constituit vicar papal în Iliric pe arhiepiscopul de Tesalonic, ceece însuși face la fel.

— În 412, Papa Inocențiu I, (401—417), în epistola 13 din 17 Iunie către Rufus, arhiepiscop în Tesalonic, (410—432), îl constituie vicar papal în Iliric. (Vezi și epistola 17 din 13 Dec. 414 și epistola 18).

În 421, patriarhul Atic al Constantinopolei, (407—426), a rugat pe împăratul Teodosiu II, (408—450), ca prin un decret să l supună Iliricul răsăritean. Împăratul l-a ascultat. Dar Papa Bonifaciu I, (418—422), a rugat pe împă-

ratul Honoriu, (395—423), să scrie nepotului ca să-și retragă decretul prin care se usurpase jurisdicția Papii în Iliric. Honoriu a scris nepotului său, împăratul Constantinopolei Teodosiu II, care și-a retras decretul dat în favoarea lui Atic, patriarh al Constantinopolei.

— În 422, Papa Bonifaciu I, (418—422), în epistola 13 din 11 Martie către Rufus arhiepiscop în Tesalonic, (410—432), îl constituie vicar papal în Iliric și dispune să nu se facă hirotoniri în Iliric fără știrea vicarului papal. (Vezi și ep. 14 și 15)

— În 422, Papa Celestin I, (422—432), în epistola 3 din Sept. către episcopii Iliricului le poruncește să se supună vicarului său Rufus, arhiepiscop în Tesalonic.

— În 432, Papa Sixt III, (432—440), în epistola 10 din 13 Sept. către Perigenes episcopul Corințului, îl scrie să se supună arhiepiscopului de Tesalonic, Anastasiu, vicar papal în Iliric, așa cum fac și ceilalți episcopi din Iliric. — Putem aminti aci că Perigenes a primit în 422 confirmarea alegerii lui de episcop dela Papa Bonifaciu I.

— În 444, Papa Leon I, (440—461), scrie epistola 5 către episcopii din Iliric, iar epistola 6 din 12 Ianuarie către arhiepiscopul Tesalonicului, Anastasiu.

— În 446 Papa Leon I, (440—462), scrie epistola 13 către episcopii Iliricului, iar epistola 14 către arhiepiscopul Tesalonicului, Anastasiu în care îl ceartă pentru atitudinea avută față de episcopul Epirului Atticus, care era bolnav

față de Pronia divină, care a făcut să fie închisă calea comunismului în Apus... Dăm mai jos scrisoarea apel a Marchizei de Prat Y Soutzo dela Legația Spaniei Naționaliste din București:

„Am plăcerea a vă aduce la cunoștință că s'a constituit în București un Comitet compus din Doamne din cea mai înaltă societate și pe care am onoarea a-l prezida, cu scopul de a strânge fonduri și obiecte spre a alina suferințele:

Acelora cari părăsind liniștea vieții de toate zilele, au luat armele în mână pentru apărarea Patriei și a Credinței lor. Acelora cari au redeschis chivotul sfânt al tradiției și au brăzdat cu baioneta ogorul, pentru a semăna doctrina sănătoasă. Acelor soldați, cari în tranșee își așteaptă moartea cu cuvântul Dumnezeu pe buze. Acelora cari oficiază Sfânta Liturghie și a acelor cari o ascultă pe parapet în fața morții. Acelora cari îndură mucenicia în carcere și închisoarea în fundul vaselor. Acelora cari au spălat cu sângele lor tânăr pământul sfânt al Patriei. Acelora cari rămân și acelor cari s'au dus... Pentru ei toți, geniul lui Franco, conducătorul suprem al Spaniei naționaliste, a creat opera Fronturilor și spitalelor“.

Cei cari doresc a contribui la această operă, pentru a alina suferințele, „sunt rugați a trimite obolul lor, în bani sau în natură: obiecte de lână (pulovere, jerseuri, ciorapi și pijamale pentru spitale, precum și fire de lână, etc); țigări și tutun, ștofe, haine, lingerie, ciorapi, batiste, pantofi de piele și de casă, conserve de orice fel, la adresa Marchiza de Prat Y Soutzo, Legația Spaniei Naționaliste, str. Orlando Nr. 6 din București“.

Colecta în natură, pânzeturi, lână, care se poate face cu mare succes la țară, este a se trimite direct Legației Spaniei Naționaliste la adresa mai sus arătată, iar colecta în bani sigur se va putea chitanța în coloanele acestei foi, unde se vor strânge daniile în bani pentru Spania Catholică.

Felician M. Soran

Numiri importante la Vatican. În data după alegerea noului Vicar al lui Hristos. viața Vaticanului a intrat în normal. Toate

oficiile și dicasterile Curiei Romane și-au reluat, cu nouă însuflețire, munca zilnică ce se desfășoară acolo de veacuri, după forme și tradiții venerabile. Vechile curți încă nu și-au pierdut încă haina de sărbătoare. Incoronarea din 15 Martie, cu strălucirea ei extraordinară, mai stăpânește și acum, cu ultimele acorduri, în inimi și în programul zilei. Audiențele extraordinare, la Sf. Părinte, se țin lanț. Rând pe rând Capul creștinătății stă de vorbă cu Cardinalii sosiți la Roma din diferitele părți ale lumii. Primește cu fast delegațiile celor 40 țări prezente la solemnitatea încoronării.

Între timp cămașa Bisericii se pune la punct. Se fac numiri importante la posturile de comandă. Card. *Luigi Maglione* a primit sarcina Secretariatului de Stat, ca urmaș al Card. *Pacelli*, azi Pius XII. Încredințare de excepțională greutate și importanță mai ales în vâl mășagului de azi. Dar fostul profesor la „Academia nobililor“, mai apoi nunțiu la Berna și Paris, apoi în 1935 cardinal, colaborator al Sf. Părinte și din Iulie 1938 conducător al Congr. Conciliului, este cu adevărat omul potrivit la locul potrivit. Apreciat și iubit în lumea diplomaților, E. Sa este cunoscut ca o inteligență rară, bunătațe și distincție excepțională. În declarațiile făcute ziarului „România“, d. ambasador *Petrescu Comnen*, spune despre el: „Am avut onoarea să cunosc de aproape această înaltă personalitate a Bisericii catolice, pe când era Nunțiu Apostolic la Berna, tocmai în timpul misiunii mele în Elveția. Em. Sa e un om de vastă cultură și cu mare experiență diplomatică. Sunt convins, că cu excepționalele-i calități, va contribui în largă măsură la acțiunea de pacificare a popoarelor, care constituie unul din principalele obiective pe care vrea să-l realizeze Pius XII“.

Arhiepiscopul al basilicii San Pietro a fost numit Card. *Frederico Tedeschi*; iar S. Congregație a Conciliului o va conduce Card. *Francisc Marmoggi*, întâiul nunțiu papal la București. În fruntea Congregației Seminarilor și Universităților a ajuns Card. *Guseppe Pizzardo*, sufletul „Acțiunii Catolice“. Președinte al „Comisiunii pentru interpretarea autentică a

Codului de drept canonic“ a fost numit Card. *Massimo Massimi*. — Maestra de Cameră a S. Sale a fost desemnat Mons. *Alberto Arborio Mella* di Sant'Elia; iar camerarii secreți „participantes“ Mons. *Frederic Callori* di Vignale, *Carlo Confalonieri*, *Diego Venini*, *Carlo E. Toraldo* și *Mario Nosalli Rocca* di Cornelliano.

Știri mărunte

Personale. Preaveneratul Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri și schimbări în sânul clerului eparhial: A numit pe pâr. *Ioan Sârbu* din Rachiș, pâr. *Ioan Jaluariu* din Baraolt la Aiton, pâr. *Vasile Pitea* din Bolintineni la Găbud, pâr. *Benjamin Maior* din Merișori la Măiorești, pâr. *Aron Milea* nou-hirotonit la Arpașu de sus.

Oaspe distins. Murți seara a sosit în Capitală Mons. *Beaussart*, episcopul auxiliar al Parisului. La gară i-s'a făcut o primire frumoasă. În fruntea impunătorului grup de nobilități cari au ținut să-l întâmpine la coborârea din tren se afla I. P. S. Sa mitropolitul Al. Cisar înconjurat de clerul catolic bucureștean. Biserica noastră a fost prezentă prin Pâr. canonic Dr. V. Aftenie. Înaltul oaspe a fost condus apoi la palatul Nunțiatului unde este găzduit tot timpul. În cursul zilelor trecute, Mons. *Beaussart* a avut întrevederi importante și a făcut vizite numeroase. Remarcăm deosebit că a făcut o vizită de curtoasie și la Patriarhia ortodoxă română. — Urâm distinsului Prelat francez bun sosit pe pământul României!

Reculegeri sufletești. Zilele de 18—19 Martie c., pentru credincioșii noștri din *Abuș*, au fost zile de mari mângâieri sufletești în mijlocul unor grele încercări. La cuvântările rostite de pâr. *Dumitru Neda* dela Blaj au alergat, de altfel, și mulți buni creștini din Păucioara și Gănești. S'a spovedit și cuminecat relativ foarte multă lume. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și frații întru Domnul: pâr. *Frâncu* din Subpădure, pâr. *Moldovan* din Gănești și pâr. *Victor Bălțat*, preotul local.

nu nesupus. În această epistolă e admirabilă expunerea ierarhiei de jurisdicție în biserică: episcopii sub arhiepiscopi; arhiepiscopii sub Urmasul sf. Petru, întocmai ca apostolii față de sf. Petru.

— În 451, după conciliul din Calcedon, patriarhul Constantinopolei, Anatoliu, a compus can. 28 (neaprobat de Papa, nici de cei 3 patriarhi apostolici răsăriteni) în care s'a decretat jurisdicția patriarhului de Constantinopol asupra: Pontului, Asiei și Traciei, cari depindeau astfel: Pontul de Cesarea Capadociei, Asia de Efez, Tracia de Eraclea. În Tracia erau următoarele episcopii: Philopopolis, Diocletianopolis, Nicopolis, Diospolis și *Eraclea*, sub care era Bzanțul. Împărații Teodosiu II și Leon Filosoful au confirmat can. 28 și astfel patriarhia Constantinopolei a rupt Tracia din Iliric.

Arhiepiscopii Tesalonicului: *Andrea* (492—515) și *Doroteu*, (517—517) căzuți în schisma acaciană, n'au fost confirmați de Papii Felice II (483—492) și Hormisda (514—523) de vicari papali. De aceea cei mai mulți episcopi din Iliric nu l-au recunoscut și în 515 un număr de 40 episcopi din Iliric au ținut un sinod și au trimis scrisoare sinodală, prin o legațiune, la Roma, asigurând pe Papa Hormisda de supunerea lor față de scaunul apostolic al Romei.

În 517 s'au cerut dela Papa Hormisda episcopi pentru Iliric.

În 531 a fost ales episcop de Larissa Ștefan. Patriarhul Constantinopolei Epifaniu

(520—535) a încercat să anuleze această alegere, Episcopul Ștefan a apelat la Roma. Apelul s'a tratat în sinodul roman din 531 și Papa Bonifaciu II (530—532), a scris patriarhului Epifaniu să nu se amestece în Iliric. Patriarhul Epifaniu a scris episcopului Ștefan arătându-i că l-a jignit apelând la Roma. În sinodul roman din 531 episcopul Teodosiu din Echinus declarase că Papa Romei ține cu tot dreptul principatul asupra tuturor bisericilor din lumea întreagă, cu deosebire asupra Iliricului, cum dovedesc un șir întreg de documente vechi, ce le adusesese cu el la Roma.

— În 517 arhiepiscop în Tesalonic era Doroteu. În acest an se cer episcopi pentru Iliric dela *Papa Hamisda* (514—523).

— În 535, împăratul Iustinian (518—565), înființează arhiepiscopia Iustiniana Prima în satul său natal Tauresium prin *Novela XI*, cărei îi supune: *Dacia mediterranea*, *Dacia ripensis*, *Moestia secunda* și *Panonia secunda*. Aprobarea acestei orânduiri a cerut-o dela Papa Agapet (535—536), dela Papa Silveriu (536—537) și i-a dat-o Papa Vigiliu (537—555) în anul 537.

— În 590 *Papa Gregoriu I* (590—604), scrie episcopilor din Iliric să întrețină pe episcopii alungați de barbari.

— În 591, *Papa Gregoriu I* (590—604) felicită pe arhiepiscopul Ioan din Iustiniana Prima, îi trimite paliul și-l face vicar papal în Iliric.

— În 592, *Papa Gregoriu I* (590—604),

pune interdicție de 30 zile asupra arhiepiscopului Ioan din Iustiniana Prima, pentru că a depus pe episcopul Adrian din Theba.

— În 594, *Papa Gregoriu I* (590—604), scrie lui Felice episcopul din Sardica să se supună arhiepiscopului Ioan din Iustiniana Prima.

— În 597, *Papa Gregoriu I* (590—604), scrie arhiepiscopului Eusebiu din Tesalonic și arhiepiscopului Ioan din Iustiniana Prima să nu primească militari în cler.

— În 601, *Papa Gregoriu I* (590—604), scrie arhiepiscopului din Iustiniana Prima să pedepsească pe episcopul Paul din Dioclea, care fiind depus, a reocupat scaunul cu forța.

— În 649, *Papa Martin* depune pe arhiepiscopul Paul din Tesalonic, fiindcă era eretic.

— În 681 arhiepiscopul Ioan semnaleză la conciliul ecumenic din Constantinopol ca arhiepiscop de Tesalonica și vicar papal.

— În 733, împăratul iconoclast *Leon III Isaurul* (717—741), pentru a se răsbuna pe Papa Gregoriu II (715—731) și Gregoriu III (731—741), cari au condamnat iconoclasmul, a luat cu forța Iliricul de sub jurisdicția Romei și l-a pus sub jurisdicția patriarhului iconoclast al Constantinopolei, Anastasiu (729—753).

— În 860, *Papa Nicolae I* (858—867), poruncește arhiepiscopului de Tesalonic să-și exercite dreptul de vicar papal peste: *Epiru Iliric*, *Macedonia*, *Tesalia*, *Achala*, *Dacia ripensis*, *Dacia mediterranea*, *Moestia*, *Dardania* și *Praeralltana*.

Slujbă mișcătoare. Vreme de doi ani și mai bine ordinul dominicanilor spanioli a fost acceptat cu publicarea datelor definitive privitor la morții lor sub regimul comunist din Spania. Așum însă se știe cu exactitate numărul călugărilor dominicani uciși de bolșevicii spanioli: 155 (una sută cincizeci și cinci). Pentru toți acești mucenici ai lui Hristos, generalul ordinului, P. Martin, I. Gilet, a slujit, în 16 Febr. c., în biserica S. Sabina din Roma (biserica-leagăn a ordinului dominican încă din 1220) o sfântă slujbă solemnă la care, pe lângă o mulțime de călugări și călugărițe dominicane, au participat o seamă de notabilități diplomatice spaniole și de alte neamuri. (Printre cei de față s-au remarcat și mai mulți membri ai familiei regale spaniole). Slujba aceasta, ascultată în cea mai adâncă reculegere, a făcut o impresie deosebită asupra tuturor celor ce erau de față.

Locale. Duminică viitoare, de praznicul *Făcitorilor*, va predica în catedrală p. *Augustin Folea*, canonic mitropolitan.

— Duminică după masă, în seria organizată de „Reuniunea de femei”, a conferențiat dr. *Nicolae Popa*, asistent universitar la București și președintele general al „Astru-lui”. O să a analizat cu ascuțită logică problema noastră este ori nu Agru-Acțiune catolică. Tema este de actualitate și de mare însemnătate pentru noi, a fost ascultată cu mult interes.

Toate trec în lumea asta. Chiar și organizații puternice ca cea cunoscută în America de Nord, și pe tot globul, sub numele de *Ku Klux-Klan* și avându-și sediul și palatul „Imperial Wizard-ului” (Vrăjitorul împărătesc) în organizație ocultă, dușmană de moarte a catolicismului, avea peste un milion de membri și care pe conștiință o mulțime de incendieri de biserici și alte crime, mare parte rămase tainuite. *Gazeta Universe* (3, 2 39) din Londra aduce în a știrea că s'a destrămat și această armată a celui rău. Fostul palat al căpeteniei clanului

— În 864 se încreștinează Bulgaria, în răsărit și sub jurisdicția Constantinopolei.

— În 866, Bulgaria trec la ritul latin și sub jurisdicția Romei.

— În 870, Bulgaria trec iarăși la ritul bizantin și sub jurisdicția Constantinopolei.

— În 927, Bulgaria se supun Romei prin arhiepiscopul de Durosthor care avea jurisdicția asupra a 10 episcopi și era vicar papal. Sub arhiepiscopul de Durosthor erau și Românii. Această supunere față de Roma a durat până în 971.

— În 971, Tzitzimiskes, împăratul bizantin (969-976), supune pe regele bulgar Sviatoslov (969-971) și desființază Bulgaria de răsărit, iar arhiepiscopia de Durosthor dispăre.

— În 1054, Românii au fost târâți în schimbul lui Kerularie cu Ohrida, sub care au rămas Românii până în 1359, când are loc înființarea mitropoliei Ungro-Vlahiei sub jurisdicția Constantinopolei.

— În 1204, Românii din Imperiul românopolit prin patriarhia de Târnova se supun Papii.

— În 1234, când împăratul Asan rupe legătura cu Roma și intră în legătură cu Bizanțul, Gherman II patriarhul Constantinopolei (1222-1240), recunoaște arhiepiscopului de Târnova auto-cefalia.

Românii stând apoi sub Bizanț au fost în timpul unirii Bizanțului, 1274-1282 și 1439-1453, iar cei din Ardeal, partea cea mare, în 1700 au revenit sub ascultarea scaunului vechiului Sfânt Petru.

Cu toate acestea la Sibiu, în 1938 se scrie cum se scrie.

și centrală a cârdășiei criminale a fost prefăcut în biserică — se înțelege: catolică — și a fost sfințită deunăzi de arhiep. cardinal Dougherty din Philadelphia. Mai mult: însuși Dr. Hiram W. Ewans, ultimul șef al Ku Klux Klan-ilor, care își avea aci locuința, a trecut la catolicism și era și el de față la praznicul consacării fostului palat al „Vrăjitorului împărătesc”.

Pentru înaintarea satelor. Duminică trecută s'a făcut, sărbătorește, la *Bucerdea Grănoasă*, încheierea cursurilor aranjate pentru sâteni și sâtence de despărțământul Blaj al „Astru” și de Camera Agricolă a jud. Târnava Mică. La acest praznic de final au luat parte și dd. Dr. Migia, prefect județean; p. Ștefan Manciulea, d. V. Micu, primpretor, d. Boeriu, consilier agricol, și alții, având cu toții cuvinte de bine pentru marea mulțime ce era de față. Peste săptămână, seara, au conferențiat aci d. Gh. Boeriu, d. Virgil Stoica, p. Dumitru Neda, d. inginer Rusu ș. a. iar d. Băicoianu a petrecut mai multe zile în șir între sâtence, întorcându-le în multe din tainele gospodăriei.

Bucurie română-creștină la Dumbrăvița Mică (j. Bihor). Harnicul „Cerc agrar” din Holod și împrejurimi, sub conducerea d. Alex. Văcărescu, a dat nu de mult, la *Dumbrăvița Mică*, un foarte dragut festival literar-religios. Școlarii dd. învățători Florian Fronta și I. Titon s'au produs cu declamări, prese de teatru sătesc, dansuri naționale și cântece. S'au rostit mai multe cuvântări potrivite, de dd. Alex. Văcărescu, Gh. Solomic și p. C. Marian. La serviciul „bucuriantăriei euharistice” a predicat p. Eugen Pantea din Mocis. Biserica a fost frumos împodobită cu flori, grație grijei dnei Anuca Marian, soția preotului local. — Cu Dumnezeu tot înainte!

Mișcare susținută. E mișcarea „*bezbojnicilor*” (a celor fără Dumnezeu) din Sovietia. Sfatul Comisariatului Poporului, după cum e informat „East Information Bureau”, la hotărât să deie acestei mișcări un împrumut de 100 milioane ruble, fără camătă, cu amortizare, pe 65 de ani. Cu acești bani se vor clădi muzee ateiste și școli superioare încălzite de același „ideal”. — De notat că această mișcare mai are la stat o datorie de peste 400 milioane ruble. Pentru aceea însă i-se deschid noi și noi credite.

Artiști poloni pentru arta religioasă. După o informație a „agenției Kap”, la Cracovia s'a constituit de curând pe lângă Asociația prietenilor operei „Fratelui Albert”, zis și „Sărăcuțul” polon, o secție artistică ce are drept scop să organizeze un grup de artiști cari să se dedice exclusiv artei religioase sub scutul și inspirația Fratelui Albert, care a fost și el artist. În cadrele acestei secții se va tinde spre renașterea artei religioase în Polonia. Întru realizarea cât mai grabnică și pe scară cât mai întinsă a gândului acestuia, numita grupare s'a hotărât să organizeze mostre de artă religioasă, concursuri și conferințe și să deie ajutorare artiștilor mai lipsiți.

† **Prof. Eugen Mera**, directorul Liceului Comercial din Alba-Iulia și fruntaș între credincioșii noștri de acolo a trecut la cele veșnice în Cluj, în ziua de 17 Martie c., în vârstă de 54 de ani. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii”

I. Psf. Dr. Valeriu Traian Frențiu și-a răscumpărat abonamentul pe 1939 cu suma de lei 1000. — Îi rugăm să primească viile noastre mulțumiri.

Of. paroh. Sărata (Cluj). Am primit 600 lei, abonament pe 1935-1937.

R. Hnedin. Am primit 800 lei, în contul abonamentului pe 1936-1939.

Of. paroh. Rus. (Baia-Mare). Chităm primirea sumei de 400 lei, abonament pe 1938-1939.

Of. paroh. Cheniz. Cu suma de 600 lei s'a plătit abonamentul pe 1936-1938.

I. Terdic. Cluj. Primit abonamentul pe 1933-1938, lei 600.

Of. paroh. Mesteacăn. Cu suma de 600 lei, care am primit-o, abonamentul e plătit pe 1937-1939.

Pf. paroh. Copalnic-Mănăstur. Am primit 500 lei, cu care am decontat abonamentul pe 1934-30-VI. 1938.

L. V. Baia-Mare. Primit 300 lei, abonament pe 1939. — Mulțumim pentru suprasolvire.

P. Valca-Vișeuului. Chităm primirea sumei de 300 lei, abonament pe 1936 30. VI. 1937.

Of. paroh. Florești (Cluj). Cu suma de 400 lei s'a achitat abonamentul pe 1937-1938.

M. Făgăraș. Primit 200 lei, conțâți în abonament pe 1 IV. 1939 — 28. II 1940

Of. paroh. Budești și Of. paroh. Ludoveni: Primit câte 200 lei, abon. pe 1937.

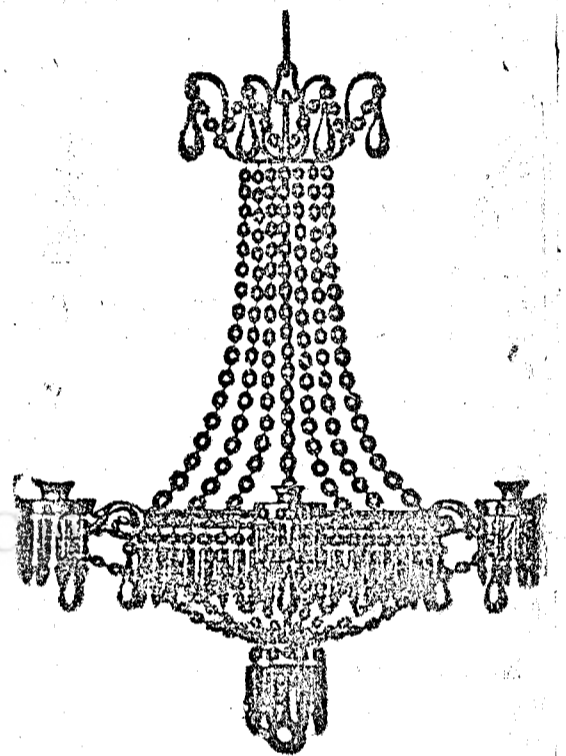
Primit câte 200 lei pe anul 1938 dela: S. Blaj; S. Sibiu; M. Turdaș; Dan, Ghilad; B. Sătmărel; precum și dela următoarele *oficii parohiale*: Eriu-Săncraiu; Boghiș; Valcăul de jos; Cugir; Valea-lungă (Someș); Sata-lung.

Chităm abonamentul pe 1939 (câte 200): G. București; L. Neșos; I. Chelariu Hălăucești; Gen. Boeriu; Sibiu; I. Țlucu, Lugoș; Popan, Oradea; A. Oțoiu, București; Barszcsowski, București; Of. paroh. Gligorești.

Of. paroh. Recea (Sălaj). Suma de 200 lei am contat-o în abonament pe 1935.

S. Hațeg. Suma de 40 lei am trecut-o în abonamentul anului 1940.

B. Sătmărel. Am primit, pe 1938, suma de 100 lei; I. G. Cluj. Primit 250 lei; achitat pe 1938-1939.

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru toate mărimile cu 1-3 brațe, **cruci** de perete și cu talpă din lemn, metal, ulchel și argintate orice mărimie; **Berete** din Klott; **Colare** pentru preoți. **Brăe**, (singulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și colorii, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire**, **Ciborium**, **Cădelnițe**, **Chivot**, aurite și argintate. **Cleștele** pentru altar cu 1-4 clopoșele. **Drumul Crucii** (Calvaria) 14 buc. Icoane de hârtie fine colorate în diferite mărimii.

Mare depozit de **Ornate și prapori** gata, în diferite colorii, cu prețuri reduse. **Icoane** de hârtie și pictate. Tot soiul de rechizite, la primărie, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare. **„Drumul Crucii”** avem gata înramat în lemn de stejar cu cruce și inscripție de 120 X 75 cm. rama, iar 75 X 54 cm. Icoane pictate artistic în oleu. Lucrare artistică și toate cele 14 bucăți costă 35.000 Lei.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.